

Maandbericht cao-ontwikkelingen

14 maart 2023

Opnieuw record in loonafspraken

Met een gemiddelde van 7,0 procent zijn de loonafspraken in februari 2023 op een nieuwe recordhoogte uitgekomen. De loonafspraken gaan al sinds begin 2021 omhoog met een sterke versnelling begin 2022. De huidige niveaus van loonafspraken zijn sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw niet voorgekomen.

Dat meldt AWWN, de belangrijkste arbeidsvoorwaardenadviseur van Nederlandse werkgevers, in haar cao-maandbericht over februari.

Het aantal afgesloten cao's was in februari 16 – iets minder dan de 20 in andere jaren. Dat lagere aantal is te verklaren uit het grote aantal cao's dat in 2022 werd afgesloten: er zijn wat minder cao's aan vernieuwing toe. Vooralsnog lijkt het er niet op dat het tempo waarmee nieuwe cao-afspraken worden gemaakt, stagneert. De februari-cao's betreft 340.000 werknemers.

AWVN constateert dat de toon in de cao-onderhandelingen harder is geworden en dat vakbonden regelmatig met acties dreigen. Vooralsnog beperken acties en stakingen zich vrijwel geheel tot cao's die van overheidsfinanciën afhankelijk zijn, zoals die van de gemeenteambtenaren, openbaar vervoer en de zorg.

Het AWWN-looncijfer geeft aan wat werknemers die onder de betreffende cao's vallen in de komende 12 maanden aan loonsverhogingen kunnen verwachten. De periodieke cao-cijfers van het CBS kijken terug op de realisatie van de gemaakte cao-afspraken.

Kerncijfers

- **Loonafspraken februari** gemiddeld 7,0 procent
- **Loonafspraken kalenderjaar 2023** gemiddeld 6,4 procent
- **Loonafspraken kalenderjaar 2022** gemiddeld 3,8 procent
- **Loonafspraken kalenderjaar 2021** gemiddeld 2,1 procent
- **Laagste maandgemiddelde afgelopen jaren** 1,7 procent in november 2020
- **Aantal nieuwe cao-akkoorden in februari 2023** 16
- **Gemiddeld aantal nieuwe cao-akkoorden in maand februari** 20
- **Aantal aflopende cao's in 2023** 403 voor 2,9 miljoen werknemers
- **Aantal vernieuwde cao's die in 2023 ingaan** 96 voor 1,3 mln. werknemers
- **Aantal openstaande cao's, expiratie in 2023** 307 voor 1,6 mln. werknemers
- **Aantal nog openstaande cao's, expiratie in 2022** 58 voor 20.000 werknemers

Analyse

De vanaf begin 2021 oplopende trend in de hoogte van loonafspraken is in februari verder doorgetrokken. Het onderliggende patroon blijft normaal: na gunstige economische berichten volgen, met een vertraging van een jaar of meer, stijgende loonafspraken. De huidige sterke stijging van de loonafspraken zoals die altijd volgt op economische groei, wordt versterkt door krapte op delen van de arbeidsmarkt en door opgelopen inflatie en de vraag om koopkrachtherstel. Een dempend effect op de hoogte van de loonafspraken komt voort uit vaak sterk oplopende bedrijfskosten (onder meer energie- en andere grondstofprijzen) en onzekere (bedrijfs)economische vooruitzichten.

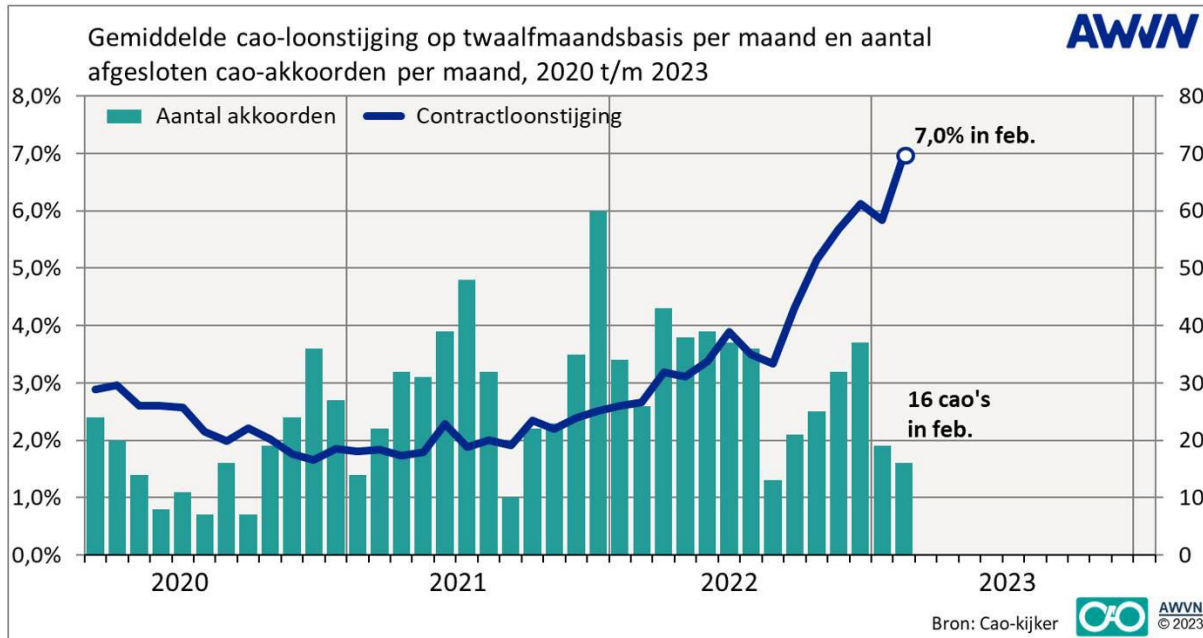
Het onderhandelingsklimaat is de afgelopen maanden verhard. Vakbonden dreigen vaker met acties, vooralsnog zonder dat dat tot grote economische schade leidt. Dit vormt een reactie op de vaststelling dat de loonsverhoging die werkgevers kunnen en willen bieden ver aflight van de wensen van de bonden. Vooral inflatiecijfers spelen daarin een rol.

In dat verband kan worden vastgesteld dat werkgevers meer dan in andere jaren bereid zijn afspraken te maken over vaste bedragen om de lonen te verhogen en over eenmalige uitkeringen

(óók als die bovenop de cao-afspraken komen). Dergelijke afspraken komen relatief sterk ten goede aan lagere inkomensgroepen.

Het cao-seizoen in één oogopslag

Aantal afgesloten akkoorden en gemiddelde afgesproken cao-loonstijging per afsluitmaand (exclusief incidentele loonsverhogingen).

AWVN

Werkgeversvereniging AWVN is de belangrijkste arbeidsvoorwaardenadviseur van Nederlandse werkgevers. AWVN is betrokken bij het merendeel van alle ongeveer 800 Nederlandse cao's en bij een belangrijk deel van de arbeidsvoorwaardenregelingen.

Inlichtingen:

Erik Heidemann, 06 532 423 73, e.heidemann@awvn.nl. Jannes van der Velde is op vakantie.